

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ
«Риторика»**

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 07 Управління та адміністрування
Спеціальність – 073 Менеджмент
Освітня програма – Менеджмент
Кількість кредитів – 3 – 90 год., із них: аудиторних – 16/14 год.;
самостійної роботи студента – 60 год.
Форма навчання – денна
Рік підготовки – 1, семестр – 1
Компонент освітньої програми – обов’язкова
Дні занять – відповідно до розкладу
Консультації – відповідно до графіку навчального процесу
Мова викладання – українська

Керівник курсу

Гузенко Ірина Іллівна – старший викладач кафедри гуманітарних дисциплін.

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11, м. Львів. ауд. 206., тел. (032) 260-32-58
e-mail: huzenko.i@gmail.com

Опис дисципліни

У курсі «Риторика» вивчається теорія ораторського мистецтва у сфері управління, види, стилі мовлення, закони і жанри риторики, критерії культури мови, різновиди невербальної комунікації, ораторські вміння і навички.

Метою викладання навчальної дисципліни «Риторика» є удосконалення словесної діяльності менеджера, формування вміння послуговуватися набутими знаннями у повсякденному житті.

Завданням курсу є: 1. Опрацювання теорії ораторського мистецтва. 2. Вивчення видів ораторського мистецтва, стилів мовлення, законів і жанрів риторики. 3. Ознайомлення з критеріями культури мови, різновидами невербальної комунікації. 4. З’ясування ораторських вмінь і навичок у контексті професійної діяльності менеджерів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Риторика» є словесна діяльність фахівців галузі управління. Дисципліна тісно пов'язана з українською мовою, комунікацією, педагогікою, психологією, логікою, філософією.

Навчальний контент

Назви змістових тем	Розподіл годин				Результати навчання Знати:
	разом	л	п	с.р.	
Тема 1. Риторика як предмет. Закони і жанри риторики.	12	4	2	8	Риторика як предмет. Закони і жанри риторики. Предмет і основні завдання риторики. Основні поняття риторики. Вимоги до вживання управлінської лексики у роботі управлінця. Ораторські вміння і навички у контексті професійної діяльності менеджера. Закони риторики. Жанри риторики.
Тема 2. Ораторське мистецтво у Стародавньому світі.	12	2	2	8	Ораторське мистецтво у Стародавньому світі: у Стародавньому Єгипті; у Стародавній Індії; у Стародавньому Китаї (Конфуцій); у Стародавній Греції (Арістотель, Сократ, Платон); у Стародавньому Римі (Цицерон).
Тема 3. Ораторське мистецтво в Україні.	12	2	2	8	Ораторське мистецтво в Україні. Витоки давньоукраїнського красномовства (Київська Русь). Українське красномовство у XIII-XVII ст. Київська школа риторики XVII-XVIII ст. Українське риторичне слово за часів панування Російської та Австро-Угорської імперії. Красне слово Т. Г. Шевченка – вірєць ораторського мистецтва. Шляхи українського ораторського слова у XX ст.
Тема 4. Формування риторичної культури особистості.	14		2	10	Формування риторичної культури особистості менеджера. Функція ораторства у сучасному світі. Формування риторичних умінь та навичок управлінця.
Тема 5. Усне ділове спілкування.	14	4	2	8	Усне ділове спілкування. Мовленнєвий етикет українського народу. Словесні формули ввічливості в системі українського мовленнєвого етикету. Загальні вимоги до усного спілкування. Культура спілкування як умова формування особистості управлінця.

					Телефонна розмова менеджера. Публічний виступ менеджера.
Тема 6. Норми української літературної вимови.	12		2	8	Норми української літературної вимови. Типові помилки при вимові голосних звуків. Чергування О та Е з І. Звуки Г та Ґ. Українські звуки ДЖ та ДЗ. Два звукові значення літери В. Тверда вимова звука Р наприкінці слова та складу. Українські приголосні перед Е та І. Шиплячі приголосні. Вимова звука Ч в українській та російській мовах.
Тема 7. Практичні аспекти риторики.	14	4	2	10	Практичні аспекти риторики. Методика та етапи підготовки промови. Логіка та емоції в промові. Вимоги до оратора на сучасному етапі. Культура мови оратора. Риторична етика. Ораторські прийоми у літературній мові.
Разом	90	16	14	60	

Формування програмних компетентностей

Постреквізити:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти таких результатів навчання:

1) загальні компетентності:

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

2) фахові компетентності:

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

Положення ЛДУФК http://www.ldufk.edu.ua/files/tekst_fail/dokumenty%20LDUFK/polozhennia_pro_opytuvannia04%2020.pdf

Робочої програми: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

Порядок оцінювання: <http://repository.ldufk.edu.ua/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бортун К. О., Козловська Д. В. Основи красномовства. Матеріали для самостійної роботи студентів: практикум. Вінниця: Документ Принт, 2019. – 104 с.
2. Колотілова Н. А. Риторика: Навч. посібн. – К.: Центр учб. літератури, 2017. – 232 с.
3. Краснобаєва-Чорна Ж. В. Основи красномовства: [навч. посіб.]. Вінниця: Документ Принт, 2017. – 112 с.
4. Красномовство: навч. посіб. / М. Фенко, З. Мацюк. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. – 252 с.
5. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 496 с.
6. Риторика: Навчально-методичний посібник з курсів «Основи риторики» та «Професійна риторика» / Укл. Гузенко І. І. – Львів, 2014. – 328 с.

Допоміжна

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Риторика. – Львів, 2001.
2. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручн. – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 384 с.
3. Вандишев В. М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: Навч. посібн. – К: Кондор, 2006. – 264 с.
4. Гах Й. М. Етика ділового спілкування: навч. посібн. / Гах Й. М. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 160 с.
5. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування: навч. посібн. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Зусін В. Я. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 224 с.
6. Калашник Г. М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: навч. посібн. / Калашник Г. М. – К.: Знання, 2007. – 143 с.
7. Коваленко С. М. Сучасна риторика: Навчально-практичний посібник. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 184 с.

8. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: навч. посібн. / Кубрак О. В. – Суми: Університетська книга, 2002. – 288 с.
9. Мартиненко М. М. Основи менеджменту: підручн. / Мартиненко М. М. – К.: Каравела, 2005. – 496 с.
10. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: Підручник. – К.: Вища школа, 2006. – 310 с. 7.
11. Онуфрієнко Г. С. Риторика: Навч. посібн. – К.: Центр учб. літератури, 2008. – 592 с.
12. Олійник О. Б. Основи ораторської майстерності: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2010. – 181 с.
13. Олійник О. Б. Риторика: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2009. – 170 с.
14. Олійник О. Б. Сучасна ділова риторика: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2010. – 166 с.
15. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: навч. посібн. / Палеха Ю. І. – К.: Кондор, 2008. – 356 с.
16. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2001.
17. Сагач Г. М. Риторика. – К., 2000.
18. Сердюк О. Д. Теорія та практика менеджменту: навч. посібн. / Сердюк О. Д. – К.: Професіонал, 2004. – 432 с.
19. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера: навч. посібн. / Чайка Г. Л. – К.: Знання, 2005. – 442 с.

Інформаційні ресурси

1. Аристотель. Риторика // <http://lib.ru/POEEAST/ARISTOTEL/ritoriki.txt>
2. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури, м. Львів, вул. Костюшка, 11.
3. Демосфен // <http://www.orator.ru/demosfen.html>
4. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника НАН, м. Львів, вул. Стефаника, 2.
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ // <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Онуфрієнко Г.С. Риторика: <http://nashaucheba.ru/v56330/%D0>
7. Колотілова Н.А. Риторика: Навчальний посібник. http://pidruchniki.ws/15840720/ritorika/ritorika_kolotilova_na
8. Мацько Л.І, Мацько О.М. Риторика // http://pidruchniki.ws/00000000/ritorika/ritorika_-_matsko_1_
9. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Риторика»: http://sites.znu.edu.ua/bank/index.php?action=url/view&url_id=1199
10. Ткаченко Л.П. Риторика як компонент освіти в давньому Римі http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Pfto/2010_9/files/pd910_03.pdf
11. Ораторське мистецтво (Н.П.Осипова, В.Д.Воднік та ін.) <http://books.br.com.ua/themes/7/322>.
12. Павленко Л. І. Ознаки діалогічного мовлення в публічних промовах (на матеріалі сучасної англійської мови) [Електронний ресурс] / Л. І. Павленко, О. О. Мангушева. - Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/1853/1/4.pdf>
13. Педагогічна риторика: історія, теорія, практика : монографія / [О. А. Кучерук, Н. Б. Голуб, О. М. Горошкіна, С. О. Караман та ін.]; за ред. О. А. Кучерук. – Київ : КНТ, 2016. – 258 с.
- Підлісна Г.Н. Антична література // <http://www.twirpx.com/file/766286/>
14. Риторика Платона // <http://litirus.ru/lektsii/ritorika-platona.html> 20. Сагач Г. Риторика // http://chtyvo.org.ua/authors/Sahach_Halyna/Rytoryka/
15. Сацюк О. В. Вплив античної риторичної науки на сучасні політичні промови // Режим доступу: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/SOCIALNA/06-SACYUK.pdf>
16. Сербенська О. А. Інтерфедеми в усному публічному мовленні та способи їх подолання. URL: <http://www.franko.lviv.ua/lknp/mova/jur6/ser.htm>